

## สมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

สงวน อินทร์รักษ์<sup>1</sup>

ปวีณา ศักดิ์ศิริชัย<sup>2</sup>

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อทราบสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อทราบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และ 3. เพื่อทราบความสัมพันธ์สมรรถนะและประสิทธิผลในโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 36 แห่ง โดยใช้ประชากรเป็นผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบุคคล 1 คน และบุคลากรครู 1 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และใช้หลักการเกี่ยวกับด้านประสิทธิผลสถานศึกษาของมอทท์ (Mott) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

### ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีระดับมากที่สุดทุก ๆ ด้าน เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวิเคราะห์และวิธีการสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและสร้างจูงใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านการมุ่งการผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี และด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ
2. ประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า มีระดับมากที่สุดทุก ๆ ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านมีความสามารถการปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนา ด้านมีความสามารถการแก้ไขปัญหา ด้านมีความสามารถเพื่อการพัฒนาทัศนคติไปทางบวก และด้านมีความสามารถของการผลิตมีผลสัมฤทธิ์สูง ตามลำดับ
3. สมรรถนะผู้บริหารส่วนประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง และมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

**คำสำคัญ:** สมรรถนะผู้บริหาร ประสิทธิผลสถานศึกษา ประถมศึกษา

<sup>1</sup> รองศาสตราจารย์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร  
e-mail: sanguan7724@gmail.com

<sup>2</sup> นักวิชาการอุดมศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร  
e-mail: paleelachai@gmail.com

## The Administrator's Competencies and School Effectiveness Under the Primary Educational Service Area Bangkok

Sanugan Inrak<sup>1</sup>  
Paleela Saksirichai<sup>2</sup>

### Abstract

The objectives of this research were : 1 ) To investigate the competencies of school administrators under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok. 2) To examine the effectiveness of schools under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok. and 3) To determine the relationship between the competencies of administrators and the effectiveness of schools under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok. The population used in this research consisted of 36 schools under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok. The respondents providing data included one school director, one deputy director of human resources, and one teacher from each school, totaling 108 individuals. The research instrument was a questionnaire, utilizing the principles of school effectiveness based on Mott's concept. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

### The research findings revealed that:

1. The competencies of school administrators under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok, overall, were at the highest level. When considered by individual aspects, all were at the highest level, ranked by arithmetic mean from highest to lowest as follows: analysis and synthesis, communication and motivation, personnel potential development, achievement focus, self-development, teamwork, good service, and vision, respectively.

2. The effectiveness of schools under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok, overall, was at the highest level. When examined by specific aspects, all were at the highest level, ranked by arithmetic mean from highest to lowest as follows: adaptability and development creation, problem-solving ability, ability to foster positive attitudes, and productivity with high achievement, respectively.

3. The competencies of administrators and the effectiveness of schools under the Primary Educational Service Area Office in Bangkok were significantly correlated at the .01 statistical level, with a high positive correlation and a consistent pattern.

**Keywords:** Administrator Competencies, School Effectiveness, Primary Education

<sup>1</sup> Associate professor in educational administration, Faculty of education, Silpakorn University  
email: sanguan7724@gmail.com

<sup>2</sup> Higher education academic in educational administration, Faculty of music, Silpakorn University  
email: paleelachai@gmail.com

## บทนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกฎกระทรวงโดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาโดยให้คณะกรรมการสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบริหารงานโดยยึดหลักการทางด้านมีความพร้อมรวมถึงมีความเหมาะสม ตลอดจนถึงความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ คำนี้ถึงเอกภาพในด้านมาตรฐานและนโยบายความเป็นอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) มุ่งบริการงานภารกิจหลักตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่มุ่งผลิตคนไทยที่มีสมรรถนะสูงส่งต่อให้เกิดการพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ เพื่อสร้างการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูงสู่การขับเคลื่อนประเทศโดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ซึ่งการศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพของสังคม และประเทศชาติ ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคสมัยที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดด และศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารในสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุคสมัย ทางด้านการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันในเวทีโลกในประเทศต่าง ๆ จึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของคนในประเทศ ในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในไทยให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้คนไทยมีคุณภาพด้านชีวิตที่ดี เป็นสังคมแห่งคุณธรรม สร้างจริยธรรม ตลอดทั้งเพื่อเพิ่มการรองรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันจนถึงอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) อีกทั้งการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สำหรับในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต การบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นผู้ที่สำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงถึงประสิทธิผลสถานศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้บริหารจึงมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ของภูมิภาคและของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารในสถานศึกษาจึงถือเป็นผู้ที่บทบาทและหัวใจของการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งการทำหน้าที่บริหารงานนั้นจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม

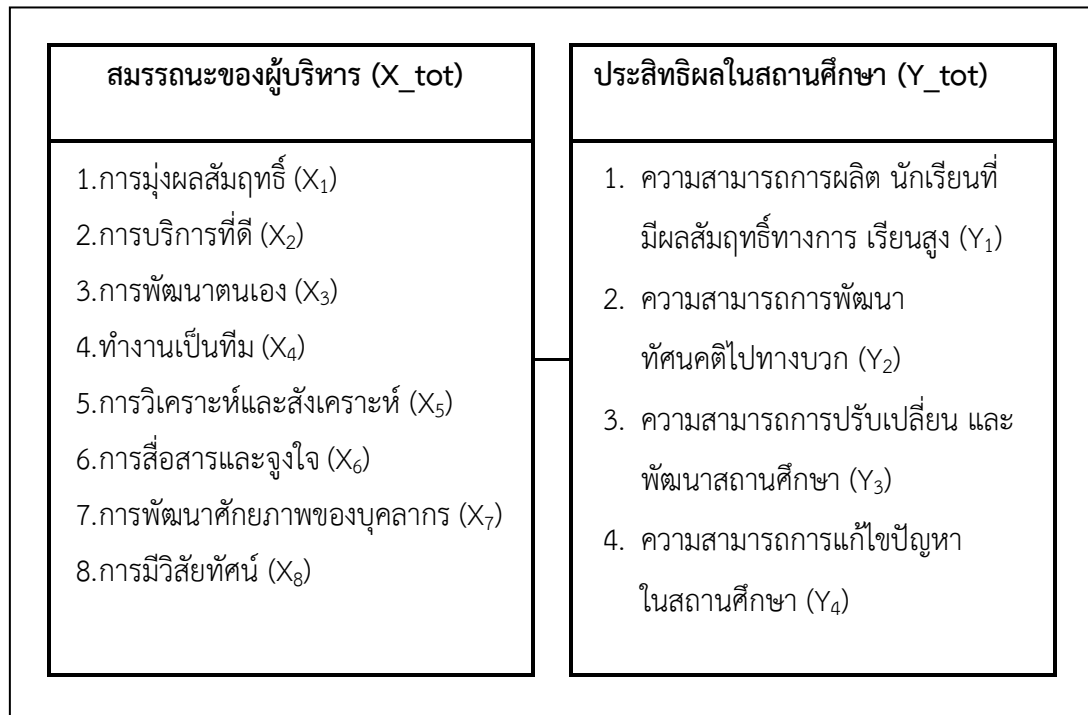
กับสถานศึกษาด้วยการที่ผู้บริหารในสถานศึกษามีทั้งความสามารถทั้งในส่วนการบริหารและผู้นำที่เหมาะสมพร้อมที่จะเป็นแกนกลางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเนื่องจากเป็นผู้ที่มีภาระรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งโดยตรง-อ้อม อีกทั้งการจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารในสถานศึกษาจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธาในการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดัน กระตุ้น และจัดการให้บุคลากรครูนักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย (เทือน ทองแก้ว, 2550) ดังเช่น งานวิจัยของกมลวรรณ สุขเกษม (2561) พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษามีผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การมีทักษะในสื่อสารที่ชัดเจน และการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรครูและบุคลากร การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษามีผลต่อความเป็นเลิศในสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การมีทักษะสื่อสารที่ชัดเจน มีการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรครูและบุคลากร รวมถึงการที่ผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูงสามารถบริหารงานบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บุคลากรครูมีความพึงพอใจต่อการทำงานทำให้มีประสิทธิภาพในการสอนสูงขึ้น การมีทักษะการบริหารทำให้นำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูง โดยเฉพาะในด้านการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านสำหรับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นของสมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ร่วมกับการบริหารในสถานศึกษา และงานวิจัยของขวัญสุดา อ่วมสะอาด (2566) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษา แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะของผู้บริหารมีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรครูในด้านการสื่อสารและการจูงใจบุคลากร จากที่กล่าวมาเห็นได้ว่าการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น จำเป็นต้องอาศัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญแสดงให้เห็นว่าสมรรถนะผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร แต่ยังไม่มีการวิจัยที่ได้มีการระบุชัดเจนว่าสมรรถนะด้านใดส่งผลต่อประสิทธิผลมากที่สุด หรือมีปัญหาใดที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขของสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานครนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาในแต่ละสมรรถนะ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

## ทบทวนวรรณกรรม เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

จากหลักการเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารกับการมีประสิทธิผลสถานศึกษา มีทฤษฎีที่นำมาใช้ศึกษานี้มีความสอดคล้องกับลักษณะของสถานศึกษา ซึ่งหลักการตามสมรรถนะของผู้บริหารได้นำหลักการและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับสมรรถนะ ดังนี้บีแฮมและโมเยอร์ (Byham and Moyer, 2006) แบ่งประเภทสมรรถนะสำหรับการประเมินความสำเร็จขององค์กร ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) สมรรถนะทางด้านพฤติกรรม (Behavioral competency) 2) สมรรถนะทางด้านความรู้ (Knowledge competency) 3) สมรรถนะทางด้านแรงจูงใจ (Motivational competency) และแมคเคลล์แลนด์ (McClelland, 1973) ระบุประเภทของสมรรถนะของบุคคลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (Threshold Competencies) ซึ่งเป็นทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเบื้องต้น 2) สมรรถนะขั้นแยกแยะได้ (Differentiating Competencies) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารมีความสามารถแตกต่างจากผู้อื่น (McClelland, 1973) ได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา (2558) (ก.ค.ศ.) มีการกำหนดสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลักของผู้บริหาร (core competency) มีองค์ประกอบหลัก คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ พัฒนาตนเอง ทำงานเป็นทีม วิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ 2) สมรรถนะประจำสายงานผู้บริหาร (Functional competency) มี 4 สมรรถนะ คือการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ (Analytical Thinking and Conceptual Thinking) สื่อสารและจูงใจ (Communication and Influencing) พัฒนาศักยภาพของบุคลากร (Caring and Developing Others) และวิสัยทัศน์ (Visioning) ประสิทธิผล เป็นอีกหนึ่งตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินคุณภาพการบริหารในสถานศึกษาของมอท์ (Mott, 1972) มีปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิผล ความสามารถแก้ไขปัญหาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สร้างและพัฒนาทัศนคติไปทางบวก การปรับเปลี่ยนและการพัฒนา และจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้สามารถนำมาประยุกต์ เพื่อให้การประเมินประสิทธิผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ดังปรากฏในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 ขอบเขตการวิจัย

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา.  
 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา. (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)  
 Paul E. Mott. The Characteristics of Effective Organization.  
 (New York: Harper and Row, 1972)

## วิธีการดำเนินการวิจัย

### ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 36 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบุคคล 1 คน และ บุคลากรครูมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี 1 คน รวมทั้งสิ้น 108 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหาร นโยบาย และการปฏิบัติจริงในโรงเรียน ตามคุณสมบัติที่กำหนด

### เครื่องมือการวิจัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ

2. ตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมของเนื้อหาของเครื่องมือแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือโดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 จากนั้นจึงนำเครื่องมือที่ตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว มาปรับปรุงและจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับทดลองใช้

3. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 แห่ง รวม 30 ฉบับ

4. นำเครื่องมือฉบับทดลองใช้เข้ามาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$ -coefficient) โดยใช้เกณฑ์มากกว่า 0.7 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.942

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากร  
เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร ( $X_{tot}$ ) ตามหลักการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลในสถานศึกษา ( $Y_{tot}$ ) ตามหลักการของ มอทท์ (Mott)

โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการทำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบุคคล และครู ช่วยอนุเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง และแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form)

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและการวิเคราะห์ระดับการประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับสมรรถนะของผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษามากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับสมรรถนะของผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษามาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับสมรรถนะของผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษาปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับสมรรถนะของผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษาน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับสมรรถนะของผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษาน้อยที่สุด

จากนั้นพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้ แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1983, p. 190) ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา  
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา  
อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา  
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา  
อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในสถานศึกษา  
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะของผู้บริหารต่อการมีประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

### ผลการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบุคคล 1 คน และบุคลากรครู 1 คน จากประชากรคือโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 36 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) โดยรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 108 คน โดยผลการวิเคราะห์สถานภาพ ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้คือ

เพศชาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 เพศหญิง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 สำหรับอายุส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 42.59 รองลงมาอายุ 41-50 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 62.04 และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบันส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 31.48

**ตารางที่ 1** สมรรถนะผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ( $X_{tot}$ )

(n=108)

ด้าน	สมรรถนะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับ ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ( $X_1$ )	4.65	0.31	มากที่สุด
2	การบริการที่ดี ( $X_2$ )	4.64	0.35	มากที่สุด
3	การพัฒนาตนเอง ( $X_3$ )	4.62	0.34	มากที่สุด
4	ทำงานเป็นทีม ( $X_4$ )	4.73	0.36	มากที่สุด
5	การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ( $X_5$ )	4.63	0.37	มากที่สุด
6	การสื่อสารและจูงใจ ( $X_6$ )	4.60	0.41	มากที่สุด
7	การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ( $X_7$ )	4.69	0.32	มากที่สุด
8	การมีวิสัยทัศน์ ( $X_8$ )	4.67	0.36	มากที่สุด
	<b>รวม (<math>X_{tot}</math>)</b>	<b>4.56</b>	<b>0.38</b>	<b>มากที่สุด</b>

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมของสมรรถนะของผู้บริหาร ( $X_{tot}$ ) อยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกตามรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุก ๆ ด้าน สามารถเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือทำงานเป็นทีม การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี ด้านการวิเคราะห์และวิธีการสังเคราะห์ การพัฒนาตนเอง และการสื่อสารและจูงใจ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า มีค่าระหว่าง 0.31-0.41 ซึ่งหมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษา  
ในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ( $Y_{tot}$ )

(n=108)

ด้าน	ประสิทธิภาพสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ความสามารถการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $Y_1$ )	4.50	0.35	มากที่สุด
2	ความสามารถเพื่อการพัฒนาทัศนคติไปทางบวก ( $Y_2$ )	4.64	0.36	มากที่สุด
3	ความสามารถปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนาสถานศึกษา ( $Y_3$ )	4.71	0.39	มากที่สุด
4	ความสามารถแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ( $Y_4$ )	4.70	0.37	มากที่สุด
	รวม ( $Y_{tot}$ )	4.68	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพในสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษา  
ของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวม ( $Y_{tot}$ ) มีระดับมากที่สุด จำแนกรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ  
มากที่สุดทุก ๆ ด้าน สามารถเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อยคือ ด้านมีความสามารถ  
ปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ความสามารถ  
เพื่อการพัฒนาทัศนคติไปทางบวก ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางด้าน การเรียนสูง  
ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า มีค่าระหว่าง 0.20-0.39 ซึ่งแสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย  
สามารถระบุได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการมีประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดในสำนักงาน  
 ของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

(n=108)

สมรรถนะของผู้บริหาร	ประสิทธิผลสถานศึกษา					ภาพรวม (Y <sub>tot</sub> )
	ความสามารถการผลิตนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Y <sub>1</sub> )	ความสามารถเพื่อการพัฒนาที่คนดีดีไป ทางบวก (Y <sub>2</sub> )	ความสามารถปรับเปลี่ยนและเพื่อ สร้างการพัฒนาสถานศึกษา (Y <sub>3</sub> )	ความสามารถแก้ไขปัญหาใน สถานศึกษา (Y <sub>4</sub> )		
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X <sub>1</sub> )	.413**	.723**	.518**	.572**	.687**	
การบริการที่ดี (X <sub>2</sub> )	.403**	1.00**	.481**	.537**	.744**	
การพัฒนาตนเอง (X <sub>3</sub> )	.398**	.756**	.569**	.618**	.720**	
ทำงานเป็นทีม (X <sub>4</sub> )	.364**	.745**	.555**	.588**	.691**	
การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X <sub>5</sub> )	.506**	.696**	.567**	.587**	.733**	
การสื่อสารและจูงใจ (X <sub>6</sub> )	.488**	.656**	.584**	.657**	.740**	
การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร (X <sub>7</sub> )	.411**	.745**	.625**	.611**	.739**	
การมีวิสัยทัศน์ (X <sub>8</sub> )	.421**	.637**	.578**	.650**	.709**	
ภาพรวม (X <sub>tot</sub> )	.488**	.856**	.641**	.703**	.843**	

\*\*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 3 สมรรถนะผู้บริหาร (X<sub>tot</sub>) กับประสิทธิผลในสถานศึกษา (Y<sub>tot</sub>) สังกัดในสำนักงาน  
 ของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  
 ระดับ .01 เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง (r<sub>xy</sub> = 0.843) มีลักษณะคล้ายตามกัน

### สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

#### สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สมรรถนะผู้บริหารต่อประสิทธิผลในสถานศึกษา  
 สังกัดสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถสรุป  
 ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับ  
 ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้านแสดงให้เห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด  
 ทุก ๆ ด้านสามารถเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยคือด้านทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนา  
 ศักยภาพของบุคลากร ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการมุ่งการผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการวิเคราะห์และ

สังเคราะห์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการสื่อสารและสร้างใจ ตามลำดับ

2. สำหรับประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุก ๆ ด้าน สามารถเรียงลำดับค่ามีขนิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยคือ ด้านมีความสามารถการปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนาสถานศึกษา ด้านมีความสามารถการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ด้านมีความสามารถเพื่อการพัฒนาทัศนคติไปทางบวก และด้านมีความสามารถเพื่อการมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงตามลำดับ

3. สำหรับสมรรถนะของผู้บริหารมี.ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แสดงผลการวิเคราะห์ว่าความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงและมีลักษณะคล้ายตามกัน ซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารมี.ความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในสถานศึกษาในด้านมีความสามารถ เพื่อการพัฒนาทัศนคติไปทางบวก รองลงมาคือ ด้านมีความสามารถการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ด้านมีความสามารถการปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนาสถานศึกษา และด้านมีความสามารถการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตามลำดับ

### อภิปรายผลการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมมีระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานว่าสมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีระดับปานกลาง อาจเพราะผู้บริหารในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีสมรรถนะในด้านมีความสามารถทักษะทัศนคติส่วนบุคคลรวมถึงพฤติกรรมสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่บรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงสมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนิตี เรื่องสุขอุดม (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี มีสมรรถนะของผู้บริหารภาพรวมมีระดับมากที่สุด นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัศมี แก้วพรม (2567) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีระดับสมรรถนะของผู้บริหารภาพรวมมีระดับมากที่สุด

ประสิทธิผลในสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้บริหารในสถานศึกษา บุคลากรครู สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้เล็งเห็นความสำคัญถึงการปฏิบัติงานรวมถึงการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่สามารถบรรลุตามที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้ รวมถึงคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในการบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเกิดความร่วมมือ ร่วมใจของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา บุคลากรครู และ

บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ของสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการในเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชุลีภรณ์ คำภีระ (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารต่อประสิทธิผลในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครองทุก ๆ ด้านมีระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่น ๆ มีระดับมากคือด้านความคาดหวังที่สูงด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย ส่วนด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษา ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของผลการเรียน และด้านการมีพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

สมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษา ของระดับประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์เชิงบวก ระดับสูง และมีลักษณะคล้ายคลึงตามกัน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเห็นความสำคัญกับสมรรถนะของผู้บริหารด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการทั้งในด้านมีความสามารถด้านการปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนาสถานศึกษา ด้านมีความสามารถการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา ด้านมีความสามารถการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถเพื่อการพัฒนาทัศนคติไปทางบวกที่เน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สถานศึกษาไปสู่การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในทุก ๆ ด้านสำหรับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมศ กงอินทร์ (2567) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์สมรรถนะผู้บริหารต่อประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรือนเพชร เต็กลี (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลในความคิดเห็นของบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารในประสิทธิผลสถานศึกษาภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชุลีภรณ์ คำภีระ (2565) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลสถานศึกษาสังกัดในสำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกมีระดับสูง และมีลักษณะคล้ายคลึงตามกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร แสนสุข (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก แซ่ไคว่ (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกใน ระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ลดา ฤทธิพิศ (2567) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาของชั้นประถมศึกษาสระบุรีแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดของสำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษาชั้นประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์ในระดับสูง อยู่ในระดับมาก

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรมีการวิจัยเชิงลึกเพิ่มเติมของสมรรถนะแต่ละด้านที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านวิสัยทัศน์ เพื่อระบุว่าด้านใดมีส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด และด้านใดสามารถนำไปพัฒนาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนได้

1.2 สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมด้านมีความสามารถของบุคลากรเพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนและเพื่อสร้างการพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

1.3 ควรพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะและประสิทธิผลเพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกในสถานศึกษา

### 2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 สำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษาควรกำหนดนโยบายพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นสมรรถนะของผู้บริหารที่มีคะแนนสูงในงานวิจัย ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมุ่งเน้นวิสัยทัศน์ รวมถึงจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาระดับสมรรถนะให้อยู่ในระดับสูงและพัฒนาสมรรถนะให้สูงยิ่งขึ้น

2.2 สำนักงานของเขตพื้นที่การศึกษาของระดับประถมศึกษาควรกำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาให้ชัดเจนและเชื่อมโยงกับสมรรถนะของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

## เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ สุขเกษม. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในโรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 6(24), 181–190.
- เกรียงไกร แสนสุข. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, บัณฑิตวิทยาลัย.*
- ขวัญชนก แซ่โค้ว. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ขวัญสุดา อ่วมสะอาด. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษา และการวิจัย*, 5(2), 393–404.
- θειอน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ.* มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นิธิ เรืองสุขอุดม. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(4), 201-214.
- ปรเมศ กงอินทร์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 6(3), 371–382.
- พิมพ์ลดา ฤทธิพิศ. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มคอ.*, 21(40), 162–171.
- รัศมี แก้วพรม. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 5(2), 39–50.
- เรือนเพชร เต็กสี. (2561). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. ใน *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ วลัยลักษณ์วิจัย ครั้งที่ 10* (27-28). มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.* สืบค้นจาก <http://data.bopp-obec.info>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา. (2558). *สมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษา* (น. 21–25). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *การวิจัยและพัฒนา รูปแบบกลไกการส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ : สกศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- อัญชุลีภรณ์ คำภีระ. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(4), 203–221.
- Byham, W. C., & Moyer, R. P. (2006). *Organizing genius: The secret of creative collaboration* [eBook]. Warren Bennis & Patricia Ward Biederman. Amazon UK Kindle Store.
- Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). Harper & Row.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competency rather than intelligence. *American Psychologist*, 28(11), 57–83. <https://doi.org/10.1037/h0034092>
- Mott, P. E. (1972). *The characteristics of effective organization*. Harper & Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.